

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Primus [i. e. Secundus] Imperator Hoenus. Imperavit annis VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

MARTINI MARTINII

è Societate Jesu.

SINICÆ HISTORIÆ

LIBER OCTAVVS

PRIMUS IMPERATOR

HOEIUS.

Imperavit annis VII.

LIUHEUA legitimâ uxore, Physiognomi filiâ, LIEU- Cyelo 42. an.
 PANGUS hunc primum filium suscepit. ; ubi per ma- 44. ante Chri-
 nus imperiû accepit à patre, dictum HOEIUM. Hic stum 194.
 moderatione, magnanimitate ac præcipuè comitate
 insignis fuit. Sed bonam illius indolem reliquâsque
 virtutes duo mirum in modum fœdârunt, effrenis libido, nimiâque
 in matrem indulgentia. Illâ in florenti adhuc ætate extinctus emar-
 cuit; hac mater sùsque deque habuit rempublicam. Quippe cum
 senectute probra quæque ac flagitia induit; seu potius, quæ vivo
 LIEUPANGO occultabat, aperuit, filio nunquam auso cohibere
 vel emendare matrem. Quæ proin exemplo sanè pessimo ad suum
 unius arbitrium libidinèmq; res imperij administrabat, Præfectos
 officijs exuebat, vel necabat, alios ad primi nominis etiam præfectu-
 ras extollendo.

Hæc igitur LIUHEUA sive filij erga se pietate, sive obedientiâ, Imperatricis
 ut Sinæ loquuntur, potentiâq; abutens documento fuit, nihil mulieris sauijæ.
 irâ sauius esse, nihil petulantia flagitiosius. Quippe facultatem ultionis
 nacta, conceptum jam pridem odium in CIEAM concubinam ejus-
 que filium evomuit. Primò itaque CIEAM in palatio commoran-
 tem capit & in quodam conclavi clausam servat. Deinde Imperatoris
 nomine mittit, qui filium ejus IUYUM CHAO regem advocarent;
 At ille ter vocatus, ter venire recusavit. Denique tamen paruit; ve-
 rens, ne in Imperatorem rebellis audiret, cujus nomine vocabatur.

Nn

Impera-

Imperator, qui causam adventus ignoraret, ad se officiosè invissendum venisse ratus, tanquam fratrem omni vicissim honore ac comitate, quin & regali convivio perquam liberaliter excepit, LIUHEUA in omnem interim ejus necandi occasionem vigilante. Quæ quidem subinde se obtulit in hunc modum. Fortè summo mane Imperator ad emittendas sagittas in hortum descenderat, cum negotium dat Imperatrix Praefectis majoribus, ut YUXO epulum in palatio instruerent, Ibi cum largè se iavitaret potando; per subornatum à LIUHEUA famulum repentino præcipitque mistum veneno poculum propinatum intrepitus hausit. Nec diu factum; & vi veneni se in omnes corporis partes insinuante, ibidem mortuus jacuit. Ajunt Sinæ, cujusdam alas aviculæ, quam CHIN dicunt, vino mistas, è quibus dispulveratis dirum fit toxicum nec ulli medicinæ cedens, ei concivisse mortem.

Tum, priusquam Imperator ex horto rediret, in CIEAM grafata matrem, derruncatis ejus manibus pedibusque, præcis auribus, effossis oculis, toxicoque per vim infuso loquelâ miseram privat. Ita fadatam in palatij latrinâ jubet habitare, nec aliter ac suem ab omnibus & re & nomine tractari. Ex quo discas mulieris odio, postquam nacta vires est ac potentiam, nihil esse impotentius.

*Imperator
matris crudeli-
tatem im-
probat.*

Imperator ab exercitatione corporis rediens, ubi dira matris facta, CIEAMque patris sui delictum adeo miserandum in modum deformatam audiit; indoluit vehementer, ubertimque flevit ac tanto animi cum impetu, ut in morbum inde delapsus fuerit, è quo non nisi post integrum annum convaluit. Vocatam igitur matrem corrigere quidem vel increpare non est ausus; sed ita eam alloquitur. *Reprehendere te, multo minus pœnas à te mihi licet expetere. Filius tuus sum; in matrem impius esse non queo, nec, si queam, velim. Magno tamen opere tuis factis indoleo, quæ sunt homine prorsus indigna. Sed quando fas non est filium imperare matri; facio, quod possum, & jam nunc imperio toto me abduco, ne à me talia vel facta vel permissa credantur. Neque fecit aliter ac dixit; matrique commissâ rerum summâ, se voluptaribus ipse vinoque dedit in tantum, ut utroque se vitio demum enecaverit. Merito reprehensus à Sinicis scriptoribus, & quòd matris flagitijs obviam ire nescierit, nimiam ei potentiam permittendo; & quòd relicto rei publicæ gubernaculo, voluptatis ipse mancipium factus fuerit.*

*Imperij curas
deserit.*

Inter hæc FIUSCI rex, cognitâ fratris ægritudine ad eum consolandum adest; exceptus amantissimè, Frater enim, licet ex alia matre,

tre, Imperatoris natu major erat. Cúmque apparáset ei convivium, primum in accumbendo locum ætatis prærogativæ detulit. LIUHEUA, cui post infanda parricidia nullum erat inter fas nefásque delictum, invidiâ ringebatur. Itaque venenatum ei poculum propinat ac mortem. Suboluit tamen impia fraus matri Imperatori; neque dubitans, toxico dilutum esse poculum, quò matrem in posterum absterret à simili scelere, accipit ipse poculum, ebibiturúmque fingit. Exhorruit nimium quantum LIUHEUA; advolánsque illud è filij manibus creptum in terram effudit. Ita meditatam scelus patuit. Eius autem ocyus ex aulâ se proripuit, in suum regnum revertens.

*Periculum
à fratre inge-
nio averstato.*

Altero Imperatoris istius anno morte decessit SIAOHUS, ingens illa stirpis hujus columna. Gratiâ & dignitate, quâ florebat, magnas potuerat, modò velle, opes colligere. Verùm spretis omnibus etiam ZUON conditionem, quam acceptâ fiduciâ tenuerat, sponte reliquit, humilique tectò contentus procul à pompâ, procul à divitijs ætatem exegit. Admonitus eâ de re ab amicis, atque ut filijs suis prospiceret, rogatus, *Si filij mei ac nepotes, ait, probi & sapientes erunt; eis pro magistrâ erit hac moderatio & frugalitas mea, quâ comite nihil unquam illis deerit. Sin futuri sunt mali; unum id illis non relinquam, quo peiores evadant, quòvis demum insidijs ac vi salutem suam nudent. Secura paupertas est cum probitate; divitijs quanquam eâdem comite, periculose atque ab exitio proxima; si vitijs fomitem suppeditent.*

Erat SIAOHUS jam inde à puero summus cum ZAOSANO usus. Hunc ergo, quem probè nosset, de successore interrogatus, Colaumnominavit. Quam dignitatem ei LIUHPANGUS quoque moriens præfatio destinârat. Neutrum sua spes fefellit. Nam ZAOSANUS illius vestigijs insistens, eum magistratum pari cum laude gessit, prorsus alter SIAOHUS. Quæ res mirè populum affecit, qui multis carminibus exultans ei gratias egit.

Anno imperij tertio Imperator sororem suam ex aliâ matre TANNU TARTARORUM regi nuptum dedit. Quanquam Sinici scriptores tradunt, quæ superbia gentis est indignum suâ felicitate putantis, id fastigij puellam cum TARTARO jungi, unam ex ijs, quæ serviunt in palatio, fuisse. Quia verò LIUHEUA pro dote non tantum dedit, quantum expectabat TARTARUS; acerbas ac refertas contumelijs ad eam scripsit literas. Excanduit vehementer superba mulier, & continuo bellum in TARTAROS imperavit. Nec defuit furioso

Nn 2

decreto

decreto SANQUAIUS, qui operam suam offerebat, promittens se cum centum armatorum millibus vastaturum TARTARIAM. Contra quem consistens KIPUS unus è Præfectis, *Ne tu morte dignus es, qui talia jactas*, ait. *An non meministi, quo tempore LIEUPANGUS Imperator obsidebatur à TARTARIS, te milium ducem trecenta millia sub signis tuis habuisse? si tunc tamen nihil effecisti, si ad eò Imperatori supplicas non tulisti, ut redimere cogereur auro salutem suam; contra eosdem hostes jam cum centum millibus quid facies?* Hinc ad LIUHEUAM versus, TARTARORUM verba te non plus, inquit, quam belluarum voces movere debent. *Siquid boni promant, haud magni faciendum; nec, siquid mali, multum dolendum.* His à superbo Præfecto auditis Imperatricis ira utcunque intepuit.

Anno quinto ZAOSANUS summus Præfectus diem suum obiit. Huic anno sequente duo simul suffecti, UANGLINIUS & CHINPINGUS, ita prorsus, ut moriens LIEUPANGUS prædixerat. Eodem anno decessit etiam CHANGLEANGUS, vir consilij imperatoris inclitus, & de hac familiâ bene meritus in primis. Denique anno imperij septimo ipse HOEIUS Imperator etiam vitæ ac libidini suæ finem imposuit.

Mortuus Imperator.

Interim LIUHEVA stabiliendo sibi sceptro, quòque securiùs gubernaret, quotquot poterat è suis consanguineis ad summos honores evexit. Ea res totum ferè turbavit imperium. Et primò quidem LIUZANUM ac LINTAYUM duces militum creavit, id potissimum spectans, ut metu Præfectos alios contineret in officio. Præterea, nequis alius è LIEUPANGI filijs in imperio succederet, cujus summa penes ipsam, ut aviam, esset nomine tutelæ; per simulationem destinabat illud YEO cuidam adhuc infanti, quem ab infimæ fortis mulierculâ genitum, at à se suppositum, demortui HOEII prolem mentiebatur. Hunc, è medio sublatâ ejus matre, ne fraus manaret in vulgus HOEII narui alendum dedit. Struxerátque tantâ solertiâ dolum, ut nunquam innotuisset hominum ulli, nisi rem ipsâ postmodum publicâset, eodem YEO supposito Imperatore occiso, ut paulò infra docebimus. Ab hoc ergo tempore Sinis mulier imperavit annos octo, quod jam narrare aggredior.

Erat Imperatrix & crudelitas.

TERTIA